

Zápis z hybridního jednání Vědecké rady Filozofické fakulty MU 5. prosince 2024

Místo konání: zasedací místnost děkanátu FF MU, budova C, druhé patro + online

1. Jmenovací řízení – doc. PhDr. Daniel Drápala, Ph.D.

Obor: Etnologie

Předseda:

prof. PhDr. Alena Křížová, Ph.D.

Členové:

prof. PhDr. Alexandra Bitušíková, CSc.

prof. dr. Waldemar Tadeusz Kuligowski

prof. PhDr. Zdeněk R. Nešpor, Ph.D.

prof. PhDr. Aleš Zářický, Ph.D.

Průběh řízení: Na začátku řízení předsedkyně hodnotící komise prof. Křížová představila uchazeče a shrnula průběh práce komise.

V rámci své přednášky s názvem *Od lidu ke komunitě. K proměně jedné ze základních kategorií etnologického výzkumu* přiblížil D. Drápala klíčové kategorie etnologického výzkumu – a to nejen v rámci proměn oborového diskurzu v 19. a 20. století, ale i s ohledem na společenský kontext. Poukázal na nevyhraněnost pojmu lid a jeho odlišné definice v různém kontextu a situacích (hledisko teritoriální, sociálně-teritoriální, kulturně-sociální). Moderní etnologie proto s touto kolektivně pojatou entitou nepracuje a jako integrační prvek různých sociálních kategorií užívá pojem tradice, jako proces transferu znalostí, zkušeností, hodnot a norem. Místo lidu se výzkum zaměřuje na roli jedince a komunity, která je homogennějším celkem s pevnější strukturací, vymezením rolí a sdílenou identitou. V druhé části vystoupení byla prostřednictvím případových sond přiblížena role jedince a komunity ve vazbě na vybrané složky nemateriální kultury. Tyto sondy vycházejí z výzkumů D. Drápaly zaměřujících se na historické i současné formy kultury. Vykazují zároveň návaznost na koncept nemateriálního kulturního, resp. živého dědictví, jemuž se v posledních letech intenzivně věnuje.

Po přednášce následovala živá diskuse, ve které doc. Drápala odpověděl na četné dotazy členů vědecké rady.

Závěr: Vědecká rada FF MU souhlasí s návrhem jmenovat doc. PhDr. Daniela Drápalu, Ph.D., profesorem v oboru Etnologie.

Výsledek hlasování:

počet členů vědecké rady: 34

počet přítomných členů vědecké rady: 30

počet odevzdaných hlasů: 29

počet kladných hlasů: 29

2. Habilitační řízení – Mgr. Martin Lang, Ph.D.

Obor: Psychologie

Předseda:

prof. PhDr. Marek Blatný, DrSc.

Členové:

Prof. Josepf Bulbulia, Ph.D.

doc. PhDr. Ilona Gillernová, CSc.

doc. PhDr. Martin Jelínek, Ph.D.

doc. PhDr. Dalibor Kučera, Ph.D.

Průběh řízení: Na začátku řízení předseda habilitační komise prof. Blatný představil uchazeče a shrnul průběh práce komise.

Dr. Lang vystoupil s přednáškou s názvem *Anxiety and ritualization: Can religious rituals decrease anxiety?* Rituály se vyskytují ve všech známých lidských společnostech, a to od náboženských obřadů až po sport, hazardní hry a psychické poruchy. Jedním z důvodů jejich všudypřítomnosti může být jejich role při snižování úzkosti vyvolané nekontrolovatelnými hrozbami. Ačkoli tato hypotéza byla původně navržena již před více než sto lety, experimentální výzkum mechanismů, které spojují ritualizaci akcí se snížením úzkosti, zůstává omezený. Ve své přednášce dr. Lang definoval ritualizaci jako opakované, rigidní a redundantní činnosti a uvedl, že takové činnosti minimalizují nepředvídatelnost a usnadňují předvídatelnost a kontrolu, které jsou nezbytné pro zvládání úzkosti v nejistých situacích. Při experimentálním ověřování těchto hypotéz v laboratoři zjistili, že anxiogenní kontexty vyvolávají ritualizované chování a že toto chování může naopak pomoci snížit úzkost. Další testování tohoto mechanismu během ritualizovaných modliteb v maráthské komunitě na Mauriciu ukázalo, že ritualizované modlitby pomáhají snižovat úzkost, ačkoli je třeba provést další výzkumy, abychom pochopili, jak ritualizace interaguje s vírou v Boha, sociální podporou a dalšími důležitými rysy komplexního náboženského prostředí.

Po přednášce následovala živá diskuse, ve které dr. Lang odpověděl na dotazy oponentů a členů vědecké rady.

Závěr: Vědecká rada FF MU souhlasí s návrhem jmenovat Mgr. Martina Langa, Ph.D., docentem v oboru Psychologie.

Výsledek hlasování:

počet členů vědecké rady: 34
počet přítomných členů vědecké rady: 29
počet odevzdaných hlasů: 29
počet kladných hlasů: 27

doc. Mgr. Irena Radová, Ph.D.
děkanka

Zapsali: prof. PhDr. Mgr. Tomáš Knoz, Ph.D.
Mgr. Kateřina Kalová, Ph.D.

Minutes of the hybrid meeting of the Scientific Board of the FF MU on 5 December 2024

Venue: the FF MU Dean's meeting room, building C, second floor + online

1. Appointment procedure - doc. PhDr. Daniel Drápala, Ph.D.

Field: Ethnology

The Chair:

prof. PhDr. Alena Křížová, Ph.D.

Members:

prof. PhDr. Alexandra Bitušíková, CSc.

Prof. Dr. Waldemar Tadeusz Kuligowski

prof. PhDr. Zdeněk R. Nešpor, Ph.D.

prof. PhDr. Aleš Zářický, Ph.D.

Course of the procedure: At the beginning of the procedure, the Chair of the Evaluation Board, Prof. Křížová, introduced the applicants and summarised the course of the Board's work.

In his lecture entitled *From People to Community. On the transformation of one of the basic categories of ethnological research*, D. Drápala approached the key categories of ethnological research - not only in the context of the changes of the disciplinary discourse in the 19th and 20th centuries, but also with regard to the social context. He pointed out the ambiguity of the concept of the people and its different definitions in various contexts and situations (territorial, socio-territorial, cultural-social aspects). Therefore, modern ethnology does not work with this collectively conceived entity and uses the concept of tradition as an integrating element of different social categories, as a process of transfer of knowledge, experience, values and norms. Instead of the people, research focuses on the role of the individual and the community, which is a more homogeneous entity with a more rigid structuring, role delineation and shared identity. In the second part of the presentation, the role of the individual and community in relation to selected components of immaterial culture was approached through case probes. These probes are based on D. Drápala's research focusing on historical and contemporary forms of culture. They are also related to the concept of intangible cultural or living heritage, which he has been intensively working on in recent years.

The lecture was followed by a lively discussion in which doc. Drápala answered numerous questions of the members of the Scientific Board.

Conclusion: the Scientific Board of the FF MU agrees with the proposal to appoint doc. PhDr. Daniel Drápala, Ph.D., as a Professor in the field of Ethnology.

Voting result:

Number of members of the Scientific Board: 34

Number of members of the Scientific Board present: 30

Number of votes cast: 29

Number of positive votes: 29

2. Habilitation procedure - Mgr. Martin Lang, Ph.D.

Field: Psychology

The Chair:

prof. PhDr. Marek Blatný, DrSc.

Members:

Prof. Josepf Bulbulia, Ph.D.

doc. PhDr. Ilona Gillernová, CSc.

doc. PhDr. Martin Jelínek, Ph.D.

doc. PhDr. Dalibor Kučera, Ph.D.

Course of the procedure: At the beginning of the procedure, the Chair of the Habilitation Board, Prof. Blatný, introduced the applicant and summarized the course of the Board's work.

Dr. Lang gave a lecture entitled *Anxiety and ritualization: Can religious rituals decrease anxiety?* Rituals are found in all known human societies, from religious ceremonies to sports, gambling and psychological disorders. One reason for their ubiquity may be their role in reducing anxiety caused by uncontrollable threats. Although this hypothesis was originally proposed more than a century ago, experimental research on the mechanisms linking the ritualization of events to anxiety reduction remains limited. In his lecture, dr. Lang defined ritualization as repetitive, rigid, and redundant actions and stated that such actions minimize unpredictability and facilitate predictability and control, which are necessary for managing anxiety in uncertain situations. In an experimental test of these hypotheses in the laboratory, they found that anxiogenic contexts elicit ritualized behaviour and that these behaviours can in turn help reduce anxiety. Further testing of this mechanism during ritualized prayers in a Marathi community in Mauritius showed that ritualized prayers help reduce anxiety, although further research is needed to understand how ritualization interacts with belief in God, social support, and other important features of a complex religious environment.

The lecture was followed by a lively discussion in which dr. Lang answered questions from the opponents and members of the Scientific Board.

Conclusion: the Scientific Board of the FF MU agrees with the proposal to appoint Mgr. Martin Lang, Ph.D., as an Associate Professor in the field of Psychology.

Voting result:

Number of members of the Scientific Board: 34

Number of members of the Scientific Board present: 29

Number of votes cast: 29

Number of positive votes: 27

doc. Mgr. Irena Radová, Ph.D.
Dean

Written by: prof. PhDr. Mgr. Tomáš Knoz, Ph.D.
Mgr. Kateřina Kalová, Ph.D.